

Література:

1. Лищенко М.О., Овчаренко Є.І., Гук О.В., Мохонько Г.А. Формування конкурентних переваг на основі вдосконалення системи управління якістю продукції підприємства в контексті забезпечення фінансово-економічної безпеки. *Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць*. Вип. 2(249). К., 2022. С. 170-176.

2. Лищенко М.О. Маркетинговий інструментарій стратегічних альтернатив управління підприємством як складова методології прикладних досліджень в маркетингу. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 2, Том 1. С. 247-261. URL: https://visen.knau.kharkov.ua/visn202121_22.html

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сапелкін Д.М., здобувач першого (бакалаврського) рівня ВО*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Операційна стратегія є важливим чинником, що визначає успіх підприємства у висококонкурентному ринковому середовищі. Вона допомагає підприємству забезпечити ефективну та конкурентоспроможну операційну діяльність. За своєю суттю операційна стратегія – це довгостроковий план, який визначає, як саме підприємство створюватиме та надаватиме свої продукти або послуги, а також які основні операційні процеси, ресурси та технології будуть використовуватися для досягнення конкурентних переваг.

В управлінні операційною системою використовуються поняття стратегії і тактики. Операційна стратегія визначає основні операційні процеси, ресурси та технології, які будуть використовуватися підприємством для досягнення своїх довгострокових цілей. Операційна тактика окреслює конкретні заходи, які вживаються для реалізації операційної стратегії.

Операційна стратегія є важливою частиною загальної стратегії підприємства. Вона визначає конкретні цілі та завдання, які підприємство хоче досягти у своїй операційній діяльності. Ці цілі можуть стосуватися таких аспектів, як: продуктивність; якість;

* Науковий керівник – Грідін О.В., к.е.н., доцент

ефективність; зручність; гнучкість тощо. При цьому необхідно сформувати операційну модель, тобто визначити основні операційні процеси, ресурси та технології, що будуть використовуватися підприємством. Вона може бути спрямована на різні типи операційної діяльності, такі як: виробництво, дистрибуція, сервіс.

Необхідно відзначити, що операційні стратегії можуть відрізнятися в залежності від типу підприємства, його ринкової позиції та конкурентних цілей. Нижче наведено декілька різновидів операційних стратегій, які можуть відповідати різним типам підприємств:

1) **Стратегія лідерства у витратах.** Спрямована на максимізацію ефективності виробничих процесів та мінімізацію витрат з метою надання товарів або послуг за низькою ціною. Така стратегія часто обирається підприємствами, що конкурують на ціновому ринку.

2) **Стратегія диференціації.** Орієнтована на створення унікального продукту або послуги, що відрізняється від конкурентів. Фокусується на вищій якості, новаторстві та додаткових послугах для привертання клієнтів.

3) **Стратегія фокусування.** Полягає в концентрації на обслуговуванні певного сегмента ринку чи географічної області. Може бути сфокусована на низьких витратах або вищій якості товарів та послуг для обраного сегмента.

4) **Стратегія розширення ринків збуту.** Спрямована на збільшення обсягів продажу шляхом розширення ринків або виведення нових продуктів на вже існуючі ринки.

5) **Стратегія інновацій.** Полягає в активному впровадженні нових технологій, процесів або продуктів для забезпечення конкурентоспроможності через інновації.

6) **Стратегія стабільності.** Фокусується на підтриманні стабільної діяльності та збереженні існуючого рівня ділової активності. Ефективна для підприємств, які прагнуть уникати ризиків та забезпечити сталість операцій.

Ці стратегії можуть застосовуватися як на рівні всього підприємства, так і на рівні конкретних підрозділів чи функціональних сфер. Вибір операційної стратегії має відповідати стратегічним цілям підприємства та особливостям його ринкового середовища.

Операційна стратегія для забезпечення ефективної діяльності підприємства є важливим елементом управління бізнесом і включає в себе розробку та впровадження планів та процесів, спрямованих на

оптимізацію операційної діяльності. Основні аспекти формування операційної стратегії передбачають:

- оптимізацію виробничих процесів, зменшення витрат і підвищення продуктивності праці.
- забезпечення високої якості продукції або послуг із метою покращення репутації підприємства та задоволення клієнтів;
- гнучкість і адаптованість до змін в ринкових умовах, технологічних змін та вимог клієнтів;
- оптимізацію управління запасами, логістики та співпрацю з постачальниками для забезпечення ефективного ланцюга постачання;
- забезпечення розвитку маркетингових стратегій та досягнення конкурентоспроможності підприємства на ринку;
- спрямованість на ідентифікацію та зменшення ризиків, пов'язаних з виробництвом та постачанням;
- поліпшення управління людськими, фінансовими та матеріальними ресурсами для досягнення найкращих результатів тощо.

Висновок. Отже, формування операційної стратегії вимагає комплексного підходу та урахування різних аспектів діяльності підприємства з метою максимізації його продуктивності та конкурентоспроможності на ринку.

Література:

1. Грідін О.В. Особливості застосування та порівняльна характеристика операційних систем організації виробництва. *Електронне наукове фахове видання Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 6 (33). С. 89-94. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.33-13>
URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/33_2021/15.pdf
2. Грідін О.В. Сучасні інструменти управління операційною системою: особливості та переваги їх застосування. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємствам*: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи Фесенка Дмитра Мусійовича (м. Полтава, 30-31 березня 2023 року): тези доповіді. Полтава: ПДАУ. Ч. 2. С. 322-324.
3. Деордієва В.А., Льбіна А.С. Операційний менеджмент: сутність і роль у забезпеченні конкурентоспроможності організацій. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_46
4. Михайловська О.В. Операційний менеджмент: начальний посібник. К. : Кондор, 2008. 550 с.
5. Операційний менеджмент: [методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни] / укладач: О. В. Грідін ; ДБТУ. Харків : [б. в.], 2022. 118 с.